

Možnosti zjišťování a ničení hlavních velitelských stanovišť pozemních vojsk nepřítel

Kapitán Ladislav Lubeník

Článek pojednává o otázkách, které přes svoji důležitost nejsou dosud ani teoreticky ani prakticky dořešeny. Ukazuje na možnosti, jak zvládnout problematiku zjišťování a ničení HVS nepřítel a překonat těžkosti, s nimiž se bude průzkum setkávat jak před zahájením, tak těsně po zahájení nepřátelství.

S růstem techniky se stávají účinnějšími i prostředky velení: zlepšují možnosti manévru a maskování a zhoršují možnosti zjišťování a ničení těchto prostředků.

Zjišťování středisek velení a jejich prostředků může být prováděno už v míru agenturním a radiotechnickým průzkumem. Získané údaje dávají přehled o mírovém rozmístění středisek velení a jejich prostředků. Mírová VS budou však jednotlivými druhy vojsk využívána jen do zahájení ozbrojeného střetnutí.

Se zahájením nepřátelství začínou pracovat nová HVS budovaná utajeně a která by se snažila do zahájení nepřátelství neprovádět ani zkušební provoz. To znamená, že zjišťování HVS pozemních vojsk bude možno provádět až po zahájení nepřátelství.

Mírové rozmístění středisek velení a prostředků bude sloužit ke studiu taktiky a techniky používaných prostředků velení a bude určitým předpokladem pro systém zjišťování VS, která zahájí činnost po rozpoutání nepřátelství.

Zjišťování HVS pozemních vojsk nepřítel bude mít své zvláštnosti vzhledem ke způsobu rozmístování HVS a jejich činnosti.

1. Nepřítel bude zahajovat a ukončovat činnost svých HVS na základě taktiky vedení bojové činnosti pozemních vojsk a z toho vyplývajících zásad pro přesun a provoz vysílačů rádiových stanic HVS. Provoz vysílačů rádiových stanic bude omezován až pokud to dovolí požadavky spolehlivého velení vojskům a vysílané zprávy budou převážně zakódovány.

2. Jednotlivé části a prostředky VS bude nepřítel rozmísťovat v závislosti na charakteru činnosti a možnostech maskování. Např. vysílací stanice umístí 2–3 km od vlastního VS, dopravní prostředky a pomocné objekty bude umísťovat mimo vlast-

ní VS, aby dávaly co nejmenší možnost zjištění (viz obr. 1).

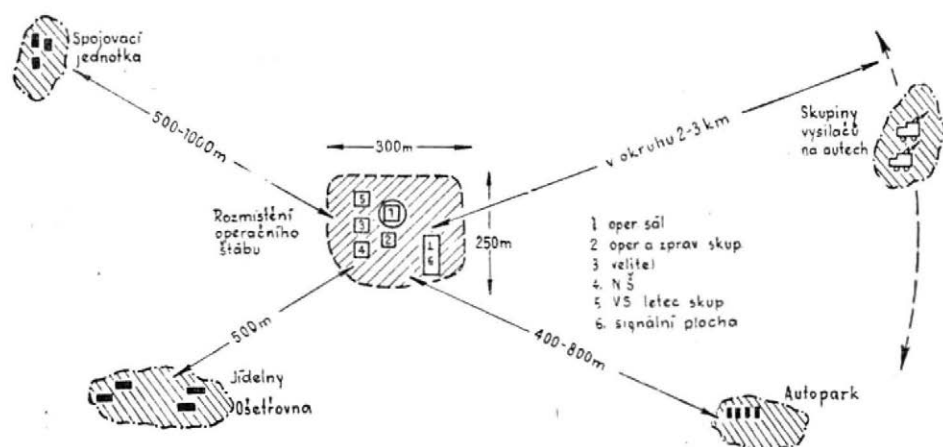
3. Účinným maskováním všech prostředků a objektů VS.

Vzhledem ke zvláštnostem rozmístění nepřátelských VS bude je možno demaskovat dvojím způsobem:

1. Součinností druhů průzkumu, které mají zjišťování VS za úkol.

2. Náhodným zjištěním VS při plnění ostatních úkolů průzkumu.

Nejúčinnějším způsobem zjišťování VS je součinnost radiotechnického průzkumu s ostatními druhy průzkumu. Po zahájení činnosti vysílacích stanic nepřátelských VS zjistí provoz a zaměří prostor vysílacích stanic nejdříve radiotechnický průzkum. Zároveň prověří, kde nejde o klamný rádiový provoz a zjištěné údaje předá nadřízenému štábu. Přesnost radiotechnického průzkumu při zjišťování rádiových vysílačů jsou $\pm 20^\circ$ vzdálenosti. Při průměrné vzdálenosti vlastních zaměřovačů 10 až 20 km od čáry dotyku a vzdálenosti HVS pěších divizí 8 až 10 km a HVS armádních sborů 20 až 25 km je přesnost zaměření rádiových vysílačů VS 800 až 1600 m. K této chybě zaměření nutno připočítat vzdálenost rádiových vysílačů od HVS 2–3 km; potom možné rozmístění HVS od zaměřovacího prostoru může být maximálně vzdáleno u nepřátelské prvosledové pd 3800 m a 4600 m u prvosledového as. Za předpokladu ničení zjištěného HVS zejména klasickými prostředky, bude nutné místo HVS upřesnit a prověřit. Upřesnění rozmístění HVS jiným druhem průzkumu bude nutné proto, že cílem úderu nebudou vysílací stanice, které po zničení by byly nahraditelné záložními rádiovými stanicemi, ale rozmístění operačního štábu VS jako řídicího orgánu, jehož zničení by mělo podstatný vliv na velení vojskům.

Obr. 1. Příklad možného rozmístění HVS pěší divize nepřítele

Upřesňující údaje mohou být získány agenturním nebo vzdušným průzkumem a po zasazení vlastních pozemních vojsk vševojskovým průzkumem.

Nejúčinnějším způsobem pro upřesnění údajů o nepřátelských VS je za vhodných povětrnostních podmínek vzdušný fotografický průzkum. Tento druh průzkumu má proti ostatním druhům průzkumu některé výhody zejména vzhledem k rychlé změně prostoru průzkumu, rychlosti, úplnosti získaných zpráv a možnosti prověřit, zda jde o skutečné nebo klamné HVS.

Nepřítel pro zachování plynulé činnosti štábu, zejména z HVS, bude provádět přesuny svých VS podle potřeby spolehlivého velení a předpokladu jejich demaskování protivníkem. Americká armáda plánuje přemístování svých VS v pohybových fázích bojové činnosti za 35—48 hodin. Po této době i přes dodržení maskovací kázně předpokládají zjištění svých HVS.

K získání maximálních účinků bude nutno provést úder na HVS v nejkratší době. K tomu bude nutno provést opatření, která si vyžadají průměrně těchto časů:

1. Zjištění činnosti VS radiotechnickým průzkumem. Od doby zahájení provozu rádiových stanic může je RT průzkum zjistit a provést předběžné prověření za 1—2 hodiny.

2. Provést upřesňující průzkum. Tato činnost bude vyžadovat 4—5 hodin. Do ní nutno zahrnout:

- zadání úkolu průzkumnému útvaru nebo jednotce 10—20 min.

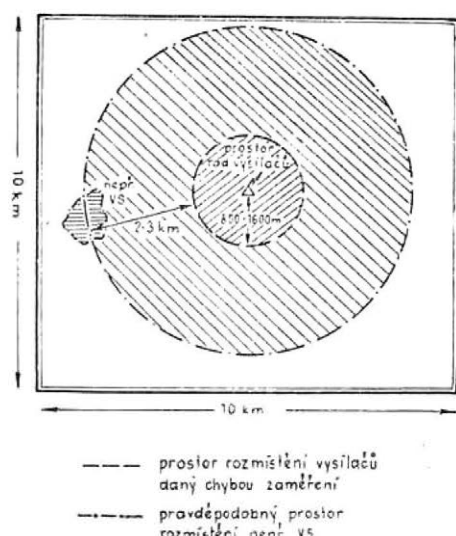
- zkrácenou předběžnou přípravu osádek 45 min.
 - průzkumný let 60 min.
 - zpracování výsledků průzkumu 120—180 min.
 - zásah úderných prostředků podle získaných topografických souřadnic a upřesňujících údajů do 60—120 min.
- Celkem od zahájení provozu nepřátelských rádiových stanic HVS může být provedeno jeho zničení do 6—8 hodin.

Průzkumné osádky již za přípravy k letu vyhodnocují možnosti rozmístění VS podle mapy velkého měřítka. Při plnění průzkumného letu v prostoru pravděpodobného rozmístění musí průzkumné osádky vyhledávat VS s ohledem na terén, možnosti maskování a podle demaskujících znaků, které mohou upoutat průzkumnou osádku jako: uskupení vozidel, signální plocha při přistání spojovacích letounů a vrtulníků, letouny a zejména vrtulníky, které vzhledem k velkým rozměrům listů rotoru je možno velmi obtížně maskovat, kouř z kuchyní, který může v pravděpodobných prostorech upozornit průzkumnou osádku a v některých případech i PVO HVS, zejména sborových. Vzhledem k tomu, že pěší divize nemá organické prostředky PLD, bude snahou nepřítele rozmístit HVS do prostorů bráněných prostředky PLD, nebo řízených střel typu „země-vzduch“. Vysílací rádiové stanice, které budou převážně rozmísťovány na vyvýšeninách, budou těžko zjistitelné vzhle-

dem k možnostem účinného maskování rozptýlených jednotlivých vozidel, nebo malých skupin. Ani vysílací antény, které nebude možno účinně maskovat z důvodu jejich použití, nebudou vzhledem k malým rozměrům antén (zejména jejich tloušťky) vhodným demaskujícím znakem HVS.

Velikost pravděpodobného prostoru rozmístění HVS, který je nutno prozkoumat, bude asi 10×10 km. Bude v sobě zahrnovat:

1. Pravděpodobný prostor rozmístění rádiových vysílačů nepřátelského VS daný chybou vlastních rádiových zaměřovačů.

Obr. 2. Možný příklad určení pravděpodobného prostoru průzkumu

2. Pravděpodobný prostor rozmístění nepřátelského VS vzhledem na normy rozmístování VS od rádiových vysílačů (viz obr. 2).

Vzhledem k velikosti pravděpodobného prostoru, bude nejvhodnější vyhledávat

HVS dvojicí průzkumných letounů; vedoucí se bude plně věnovat vyhledávání demaskujících znaků HVS a vedený bude sledovat vzdušný prostor a částečně vyhledávat HVS. V případě značně členitého terénu v prostoru vyhledávání určit k průzkumu HVS dvě průzkumné dvojice a každé dvojici určit část pravděpodobného prostoru. Z důvodu bezpečnosti průzkumných letounů a snahy neprozradit cíl průzkumu bude výhodné plnit úkol průzkumu HVS jen jedním průletem nad stejným prostorem. K tomu volit vhodnou trať tak, aby prostor prohledávala osádka zrakem po slunci a náznaky rozmístění HVS fotografovat buď svísele ve dvojici, nebo šikmým fotografováním vedoucím nebo vedeným bez průletu místa HVS.

Úsilí průzkumu nebude vhodné zaměřovat na VS na přesunu. VS na přesunu bude obtížné vyhodnotit jako VS proto, že proud vozidel na komunikaci, i když poměrně snadno zjištělný, nebude se podstatně lišit od ostatních automobilových přesunů.

*

Závěr:

● průzkum VS provádět v součinnosti všech druhů průzkumu,

● přesto, že vševojskový a vzdušný průzkum může zjistit místo VS i při plnění ostatních průzkumných úkolů, musí být RT průzkum rozhodujícím druhem průzkumu pro zjišťování pravděpodobných prostorů VS,

● vzhledem k nutnosti úplných údajů, rychlosti získaných zpráv a možnosti prověření rozmístění HVS, zadávat úkoly upřesňujícího průzkumu o HVS převážně vzdušnému průzkumu,

● pro vzdušný průzkum VS volit vizuální a fotografický způsob průzkumu.

● upřesňující průzkum usměrňovat do prostoru rozmístění operačního štábu,

● VS na přesunu budou pro své málo charakteristické znaky méně vhodným objektem při průzkumu VS.

Ničení hlavních velitelských stanovišť pozemních vojsk nepřítele

Jako objekt ničení budou HVS pěších divísi a armádních sborů převážně stanového typu nebo jako lehké úkryty. Nejdolnějším úkrytem bude pravděpodobně operační sál. Z toho hlediska bude nutno volit způsob ničení a množství prostředků. Prostředky ničení musí být zaměřeny na hlavní prostor

HVS, tj. na prostor operačního sálu, stanů nebo úkrytů velitelů druhů vojsk a operačního štábu. Ničení ostatních prostředků HVS a pomocných zařízení nebude účelné.

Nejúčinnějším prostředkem zničení hlavní části VS je úder atomovou pumou nebo granátem. Atomových výbušných prostřed-

ků nebude však možné vždy použít jednak pro jejich využití na jiné cíle nebo někdy pro jejich nedostatek. Dalšími účinnými způsoby ničení mohou být:

- úderý bombardovacím a stíhacím bombardovacím letectvem,
- prostředky dělostřelectva,
- raketovými zbraněmi.

Při úderu bombardovacím letectvem na HVS převážně stanového vybudování bylo by možno provést zničení VS 9 letounů IL-28 při použití skříňových pum RBK s pumami AO-10. Předpokládaný výsledek je vyřazení do 60–70 % živé síly, narušení spojení a desorganizace práce štábu. Při úderu na HVS s převážně zakopanými objekty bude výhodné použít tříštivo-trhavých pum OFAB a FAB-100 k zvýšení účinků do hloubky. Zničení hlavního prostoru HVS si vyžádá 9 letounů IL-28 s předpokládaným 60–70% účinkem na stavbách, spojení a desorganizuje práci štábu.

Výhodou použití úderu bombardovacím letectvem je poměrně přesný zásah pumami. Nevýhodou je nutnost pokrytí celé plochy 300 × 300 m pumami.

Nejúčinnějším způsobem se jeví ničit HVS stíhacím bombardovacím letectvem. Jedním z možných způsobů ničení HVS stíhacím bombardovacím letectvem může být:

Počet letounů úderné skupiny — 16 letounů Mig-15 SB.

Výzbroj jednotlivých letounů podle rojů:

1. roj — 2 pumy OFAB-100,
2. roj — 40 raket 5,5 cm,
3. a 4. roj — 2 pumy OFAB-100, 40 raket 5,5 cm.

Úkoly jednotlivých rojů:

1. roj ničí pumami hlavní objekty HVS. Po odhození pum provede stoupání do výšky 1000–3000 m k překrytí rojů provádějící ničení HVS a umlčování PVO proti nepřátelským stíhacím letounům.

2. roj umlčí PVO objektu, která by se pravděpodobně demaskovala až po úderu prvního roje. Po umlčení PVO může ničit objekty HVS.

Zbývající dva roje by ničili hlavní objekty HVS úderem v pořadí:

1. úder pumami,
2. úder raketami,
3. úder palubními zbraněmi.

Výhodou úderu stíhacím bombardovacím letectvem je přesnost zásahu raketami na zvláště důležité cíle. Další výhodou je, že po odhození pum a raket mohou stíhací bombardovací letouny vést účinný vzdušný boj proti vyskytnuvším se nepřátelským stíhacím letounům.

Důležitou otázkou při ničení velitelských stanovišť je zjištění přesného rozmístění HVS údernými skupinami letectva. Vzhledem k účinnému maskování těchto objektů bude mnohdy nutné navádět skupiny úderného letectva průzkumnými osádkami. Rozhodnutí o navedení úderného letectva průzkumnými osádkami bude ovlivňováno hlášením osádek, provádějících průzkum VS, která v hlášení určí obtížnost zjištění místa HVS.

*

Závěr:

● jako hlavní objekt ničení HVS volit rozmístění operačního štábu;

● způsob a množství prostředků ničení volit podle výsledků upřesňujícího průzkumu;

● na HVS, která jsou převážně stanového vybudování, použít atomové pumy nebo granátu malé ráže se vzdušným výbuchem, bombardovacího letectva při použití pum AO-10 nebo stíhacího bombardovacího letectva;

● na HVS rozmístěných v úkrytech a okopech použít pozemního výbuchu atomové pumy nebo granátu malé ráže a bombardovacího letectva s pumami OFAB-100 a FAB-100;

● podle obtížnosti zjištění umístění HVS, provádět buď přímý průzkum z počtu úderného letectva nebo navedení úderného letectva provést průzkumnými osádkami.

Статья трактует о вопросах, которые, несмотря на их важность, до сих пор ни в теоретическом, ни в практическом плане разрешены. Показываются возможности, каким образом овладеть проблематикой установления и уничтожения главных КП противника и преодолеть затруднения, на которые будет наталкивать разведка как до начала, так и вслед за вражескими действиями.
